

№ 48 (562) 2 грудня 2010 року

ПРОФСПІЛКОВІ

www.profvisti.org.ua

всеукраїнська профспілкова щотижнева газета

ВІСТІ

ВИКЛИК ПРОФЕСІЇ

ЯК ВИЖИТИ У БОРОТЬБІ ЗІ СНІДОМ?

10

РЕЗОНАНС

МАЙДАН ПЕРЕМІГ

ПІД ТИСКОМ ОПОРУ ПІДПРИЄМЦІВ, ЯКИХ ПІДТРИМАЛА
ФПУ, ПРЕЗИДЕНТ ЗАВЕТУВАВ ПОДАТКОВИЙ КОДЕКС

2

5 ПОВЕРНУТИ ПРЕСТИЖНІСТЬ ПРОФЕСІЇ МЕДИКІВ

6 СТІНА МОВЧАННЯ ЕПІДЕМІЯ ПОБУТОВОГО НАСИЛЬСТВА

11 ЮРИДИЧНА КОНСУЛЬТАЦІЯ ВТРАТИЛИ ТРУДОВУ КНИЖКУ. ЩО РОБИТИ?

13 ДЕ ЗУСТРІТИ НОВИЙ РІК?

ПРОФСПІЛКОВІ ВІСТІ
ЩО ВІДБУВАЄТЬСЯ?

СПІВПРАЦЯ

ЗУСТРІЧ У БАКУ

23 листопада 2010 року в столиці Азербайджану Баку відбулося візне засідання виконкому Загальної конфедерації профспілок, у якому взяв участь та виступив із доповіддю заступник Голови Федерації профспілок України Юрій Кулик. На виконкомі ЗКП заздалегідь було розглянуто проекти порядку денного, роботи та складу Редакційної комісії майбутнього засідання Ради ЗКП, а також підготовлено проекти документів і прийнято відповідні рішення для винесення на засідання Ради. Було заслухано інформацію

членських організацій ЗКП про вжиті профспілками заходи щодо підвищення мінімальної заробітної плати й доведення її до рівня не нижче прожиткового мінімуму (мінімального споживчого бюджету). На засіданні розглянуто також питання стану охорони праці в країнах-учасницях Співдружності Незалежних Держав та підбито підсумки проведення 7 жовтня 2010 року Всесвітнього дня дій за гідну працю.

ДЕПАРТАМЕНТ
МІЖНАРОДНОЇ РОБОТИ
АПАРАТУ ФПУ

ЗВЕРНЕННЯ

3 ГРУДНЯ – МІЖНАРОДНИЙ
ДЕНЬ ІНВАЛІДІВ

Прогресивне людство, відзначаючи щороку Міжнародний день інвалідів, засвідчує тим, що громадяни з обмеженими фізичними можливостями потребують особливої уваги і для них мають бути створені такі умови, які б дали змогу їм відчувати себе повноправними людьми. А вже створення до інвалідів визначає ступінь цивілізованості суспільства.

В Україні понад 2,5 млн людей, які потребують належного ставлення до себе, хочуть жити повноцінним життям, вільно пересуватися, не відчувати дискримінації у працевлаштуванні, мати змогу відвідувати бібліотеки, кінотеатри, поліклініки, концерти. ФПУ, профспілкові організації разом із громадськими організаціями інвалідів докладають усіх зусиль для поліпшення соціального захисту інвалідів, підтримують їх матеріально. Надається благодійна допомога, зокрема, для будівництва реабілітаційного центру осліплених людей, проводяться фестивалі творчості інвалідів, вирішуються їхні вироб-

ничі та побутові проблеми. В ході опрацювання проектів нормативно-правових актів ФПУ відстоює положення, спрямовані на поліпшення соціального захисту людей з обмеженими фізичними можливостями. Водночас, переймаючись буденними проблемами, ми повинні замислитися над неспростою долею цих людей. І не лише 3 грудня, а й постійно пам'ятати про те, що вони живуть поруч із нами і потребують допомоги та підтримки. Дякуємо всім, хто опікується інвалідами, адже надання їм щоденної підтримки й допомоги – реальний вияв співчуття, людяності та любові до ближнього, милосердя і терпимість стане нормою нашого повсякденного життя. Від усього серця зичимо людям з особливими потребами міцного здоров'я, щастя, родинного затишку. Щоб мрії ваші збувались.

ВАСИЛЬ ХАРА,
ГОЛОВА ФПУ

(Продовження теми – на стор. 8-9)

ЗАЯВА ФПУ

З ПРИВОДУ СИТУАЦІЇ, ЩО СКЛАЛАСЯ В УКРАЇНІ
У ЗВ'ЯЗКУ З ПРИЙНЯТТЯМ ВЕРХОВНОЮ РАДОЮ УКРАЇНИ
ПОДАТКОВОГО КОДЕКСУ

Федерація профспілок України тривалий час виступає за необхідність здійснення в державі податкової реформи, яка б забезпечила вирішення триєдиного завдання: підвищення конкурентоздатності національної економіки, реалізацію конституційного права громадян на гідний рівень життя та забезпечення надходжень до бюджету в розмірах, достатніх для виконання державою своїх функцій.

Податковий кодекс повинен сприяти зниженню рівня корупції та тінізації економіки, подоланню соціальної нерівності на основі перерозподілу доходів від багатих до бідних, подоланню бідності в країні, стимулюванню зайнятості, покращенню пенсійного забезпечення, та, врешті-решт, збалансуванню інтересів громадян, держави й бізнесу.

Проте прийнятий Вер-

ховною Радою України 18 листопада ц. р. Податковий кодекс не зміг повною мірою забезпечити вирішення цих завдань. Передбачене ним зменшення рівня податкового навантаження, зокрема, через скорочення кількості податків і зборів та зниження ставок основних податків, позитивно позначиться, в першу чергу, на діяльності підприємств великого та середнього бізнесу, де зайнято понад дві третини найманих працівників, переважна більшість з яких є членами профспілок. Сподіваємося, що зменшення податків стане мотивуючим фактором для посилення соціальної відповідальності бізнесу, створення продуктивних і безпечних робочих місць, забезпечення гідної заробітної плати.

Водночас кілька мільйонів громадян України, які зайняті в малому бізнесі, опинилися під загрозою втрати робочих місць та

можливості заробити собі на життя власною працею через суттєві обмеження, які вводяться Податковим кодексом, зокрема щодо необгрунтованого розширення повноважень органів контролю, введення більш жорсткого адміністрування, звуження сфери діяльності для застосування спрощеної системи оподаткування тощо. Це може негативно позначитися на життєзабезпеченні десятків тисяч найманих працівників – членів профспілок, які працюють у сфері малого бізнесу в секторах торгівлі, транспорту і громадського обслуговування.

Несправджені сподівання значної частини суспільства на справедливе оподаткування стали приводом масових акцій незгоди по всій Україні, підсумком яких стала громадська Акція протесту та солідарності підприємців на майдані Незалежності, розпочата 22 листопада ц. р.

Федерація профспілок України як організація, головним завданням якої є захист соціально-економічних прав та інтересів найманих працівників, не може залишатися осторонь ситуації, що склалася у зв'язку з прийняттям Податкового кодексу України.

Підтримуючи основні вимоги мітингувальників щодо забезпечення конституційного права громадян на працю, збереження робочих місць для найманих працівників, ФПУ закликає Президента України В. Януковича, Прем'єр-міністра М. Азарова та Голову ВРУ В. Литвина дослухатися до вимог тисяч українських громадян і, скориставшись напрацьованим ефективним механізмом соціального діалогу між владою, бізнесом та громадянським суспільством, знайти можливість для врахування інтересів значної частини суспільства.

Є РЕАКЦІЯ!

ПРЕЗИДЕНТ ЗАВЕТУВАВ ПОДАТКОВИЙ КОДЕКС

Масові виступи підприємців середнього і дрібного бізнесу, а також чітка позиція ФПУ, викладена у поширеній Заяві ФПУ, сприяли тому, що після наради з економічним блоком Уря-

ду та Адміністрації Президента Глава держави вирішив скористатися правом вето до прийнятого Верховною Радою Податкового кодексу (ПК). При цьому Президент від-

значив, що прийнятий ПК має суттєві недоліки, які мають бути усунені в процесі доопрацювання. Створено робочу групу, яка має напрацювати зміни до ПК. Якщо запропоновані зміни

відповідатимуть тим вимогам, які висуваються до цього Кодексу, Віктор Янукович обіцяє їх підписати й подати до парламенту.

ВЛ. ІНФ.

ПРЕЗИДІЯ ФПУ

ПЛАНУЄМО МАЙБУТНЄ

1 ГРУДНЯ ВІДБУЛОСЯ ЗАСІДАННЯ ПРЕЗИДІЇ ФЕДЕРАЦІЇ ПРОФСПІЛОК УКРАЇНИ

Серед першочергових питань – хід підготовки до VI з'їзду ФПУ, внесення змін до Статуту ФПУ та формування нового складу Ради ФПУ, Генеральна угода на 2010-2012 роки та основні завдання колективного договору на 2011 рік, урегулювання колективного трудового спору між ФПУ та Кабміном, дотримання соціально-економічних прав громадян. У ході роботи члени Президії обговорили проект постанови Ради ФПУ

«Про проекти резолюцій VI з'їзду ФПУ», шляхи удосконалення роботи головних спеціалістів з питань правової роботи апарату ФПУ, які працюють у територіальних профоб'єднаннях. Розглянуто підсумки конкурсу на краще висвітлення діяльності ФПУ в регіональних, галузевих і багатотиражних ЗМІ, всеукраїнського огляду роботи профспілок і трудових колективів на кращу організацію оздоровлення й відпочинку дітей улітку 2010 року та завдання член-

ських організацій ФПУ на наступний рік.

Були також розглянуті питання, за якими прийнято відповідні рішення: про реалізацію пакета акцій ВАТ «АСК «Енергополіс», доцільність подальшого використання окремих об'єктів нерухомого майна ЗАТ «Укрпрофоздоровниця», представництво корпоративних інтересів на зборах учасників ТОВ «Слов'янський дім ФПУ».

ТЕТЯНА РУБАН, «ПВ»
ФОТО КИРИЛА ЛАТИШЕВА

АНОНС

2 грудня відбулося засідання Ради ФПУ. Про його рішення читайте в наступному номері «ПВ»...

ДЕРЖСЛУЖБОВЦІ

НЕЛЮБИМИ ДІТИ ДЕРЖАВИ

25 листопада за участі Голови ФПУ Василя Хара відбувся VI з'їзд Профспілки працівників державних установ України. В ньому взяли участь 115 делегатів від 14 тисяч профорганізацій, соціальні партнери, а також представники зарубіжних профспілок зі Швеції та Ізраїлю. Доповідачі відзначали низький рівень заробітної плати в держустановах (мінімальна – 907 гривень, надбавка за інтенсивність

практично не виплачується, працівників примушують 15 днів на рік брати відпустку за власний рахунок і т. ін.) та соціального захисту (після кожних виборів змінюється близько 70% працівників держустанов, колективними договорами охоплено 89,6% установ, які мають профорганізацію, тощо). Головою профспілки обрали Тетяну Нікітіну, її заступником – Віктора Ковтуна.

ОЛЕНА СУХОРИУКОВА, «ПВ»

ХІМІКИ

СТАБІЛЬНІСТЬ – ЗАПОРУКА УСПІХУ

21 листопада 2010 року в Яремчі Івано-Франківської області відбувся V з'їзд Профспілки працівників хімічних та нафтохімічних галузей України. В роботі з'їзду взяли участь заступник Голови ФПУ Сергій Українець, директор Департаменту хімічної промисловості Мінпромполітики України Володимир Мешков. У звітній доповіді голови Центральної ради Василя Мойсюка, виступах делегатів наголошувалось, що наслідком фінансово-економічної кризи стало скорочення хімічного виробництва, зростання безробіття, зменшення чисельності профспілки.

За таких умов ЦР профспілки ініціювала підписання Меморандуму порозуміння між Кабінетом Міністрів України та підприємствами хімічного комплексу. Пільги, надані Урядом, дали можливість зменшити собівартість продукції, поліпшити економічне становище працівників, збільшити обсяги виробництва та скоротити борги із заробітної плати на підприємствах галузі. На з'їзді було затверджено новий склад ЦР профспілки, а її головою переобрано Василя Мойсюка.

ОЛЕКСАНДР ШЕРЕМЕТ,
ІВАНО-ФРАНКІВСЬК

ЕНЕРГЕТИКИ

ТАРИФИ ТРЕБА ПІДВИЩУВАТИ

30 листопада відбувся V з'їзд Укрелектропрофспілки. Учасники зустрічі заслухали доповідь голови профспілки Сергія Шишова щодо результатів діяльності у звітний період. Зокрема, основні зусилля профспілка спрямовувала на те, щоб довести до відома Кабміну та профільних міністерств вимоги щодо покращення життя працівників галузі,

а саме: довести тарифи на енергоносії до економічно обґрунтованого рівня, а також компенсувати дотації. Результатом цієї діяльності стало підвищення середнього рівня заробітної плати по галузі від 1141 до 3392 гривень. Головою Укрелектропрофспілки переобрано Сергія Шишова.

НАТАЛІЯ ЛЕВІНА, «ПВ»

ОБОРОННИКИ

ВЛАДА ПРИСЛУХАЛАСЯ ДО ПРОБЛЕМ

30 листопада Профспілка працівників оборонної промисловості України провела VII з'їзд. Протягом звітного періоду профспілка вдалося налагодити партнерські стосунки з Кабміном, у результаті чого були прийняті важливі фінансові рішення. Зокрема, виділено кошти для погашення заборгованості із зарплат заводу ім. Малишева та відкрито

фінансування утилізації боєприпасів. Також було підписано Генеральну угоду, робота над якою тривала протягом двох років. Зарплати працівників галузі зросли до сум, що вдвічі перевищують прожитковий мінімум. Головою профспілки переобрано Олександра Черниша.

НАТАЛІЯ ЛЕВІНА, «ПВ»

ОГОЛОШЕННЯ

17 грудня 2010 року у Великій залі Будинку профспілок України відбувається Х Київська міська звітно-виборна міжспілкова конференція профспілок. Початок роботи конференції о 10.00.

СПІВЧУТТЯ

Керівництво і колектив співробітників ФПУ висловлюють співчуття рідним і близьким у зв'язку з передчасною смертю Олександра Івановича САРАХАНА, директора підприємства «Профбудкомплект» ФПУ.

ВІТАННЯ**1 ГРУДНЯ – ДЕНЬ ПРАЦІВНИКІВ
ПРОКУРАТУРИ****ШАНОВНІ ПРАЦІВНИКИ ПРОКУРАТУРИ!**

Верховенство Закону і Права є головним постулатом у діяльності прокуратури, і вам належить провідна роль у зміцненні законності та правопорядку, захисті прав і свобод людини. Саме ви покликані стояти на варті інтересів держави, кожного її громадянина, тому суспільство розраховує на вашу професійність та сумління. Завдяки вашим зусиллям вирішуються складні питання, пов'язані з порушенням прав трудящих на своєчасне одержання заробітної плати та ліквідацію її заборгованості, розслідуванням порушень у сфері трудових відносин, незаконної приватизації підприємств. Сподіваємося, що і надалі працівники прокуратури на всіх рівнях послідовно відстоюватимуть законні права та інтереси громадян, забезпечуватимуть дотримання законності у діяльності органів влади та організа-

цій роботодавців у трудовій сфері, даватимуть принципову оцінку та належну відсіч «рейдерським» захопленням підприємств, профспілкових організацій тощо. Суспільство морально готове до реформ і очікує від вас рішучих дій у напрямі виведення національної економіки з тіні, а виявлені факти порушень мають бути доведені до логічного завершення. Авторитет прокуратури великою мірою залежить від того, як чітко функціонує кожна її ланка, кожен її працівник. Вірю, що корупції та організованій злочинності ви протиставите чесність та принципиовість. У цей святковий день бажаю усім вам та вашим рідним і близьким міцного здоров'я, професійних успіхів, щастя й добробуту.

ВАСИЛЬ ХАРА,
ГОЛОВА ФПУ

**7 ГРУДНЯ – ДЕНЬ МІСЦЕВОГО
САМОВРЯДУВАННЯ****ШАНОВНІ СПІЛЧАНИ!**

Від усієї душі вітаю вас із святом, яке є не лише вашим професійним, а й стоїть на всіх територіальних громад незалежної України. У цей знаменний день бажаю вам сил, наснаги й витримки, адже саме до вас, працівників органів місцевого самоврядування, звертаються громадяни України зі своїми пробле-

мами та клопотами. І саме ви допомагаєте людям долати труднощі, яких накопичилося безліч. Щиро бажаю, щоб нарешті було вирішено питання про гідну винагороду за вашу подвижницьку працю. Великого вам щастя, радості!

ТЕТЯНА НІКІТИНА,
ГОЛОВА ПС ПРАЦІВНИКІВ
ДЕРЖУСТАНОВ УКРАЇНИ

ОГОЛОШЕННЯ

ЗАТ «Курпрофоздоровниця» оголошує повторний комерційний конкурс із продажу нежитлової будівлі літнього кінотеатру, літ. А-2, загальною площею 819,7 кв. м, яка розташована за адресою: Донецька обл., м. Слов'янськ, Слов'янського курорту парк, буд. 7. Телефони: (06262) 2-94-42, 2-53-42 та (06563) 2-65-05, 2-54-52. Початкова вартість об'єкта – 248 776,00 грн, у т. ч. ПДВ – 41 462,67 грн.

Перший конкурсний крок збільшення початкової ціни продажу кожного об'єкта становить не менш як 5 (п'ять) відсотків від початкової ціни, яку повинні запропонувати учасники конкурсу. Крім запропонованої ціни, учасник конкурсу зобов'язаний компенсувати витрати, що пов'язані з проведенням конкурсу (послуги БТ, вартість проведення оцінки майна, витрати конкурсної комісії з організації конкурсу тощо).

Конкурс відбудеться о 10 год. 11 січня 2011 року за адресою: м. Київ, вул. Шота Руставелі, 39-41, кімната 501. Реєстрація учасників конкурсу проводиться до 15 год. 05 січня 2011 року. Учасники конкурсу для реєстрації повинні заздалегідь ознайомитися в Правлінні ЗАТ «Курпрофоздоровниця» з Фіксованими умовами продажу та вимогами до учасників конкурсу для надання повного пакета документів, у тому числі копій платіжних документів про перерахування продавцю сум гарантійного внеску, що засвідчує платоспроможність учасника конкурсу, в розмірі 10% від початкової вартості та реєстраційного внеску в сумі 17 грн. Наявність повного пакета документів та виконання фіксованих умов продажу обов'язкові під час реєстрації учасників конкурсу. Гарантійний внесок не є авансовим платежем за майно та буде повернутий протягом 10 днів після дати проведення конкурсу. Телефони для довідок: (044) 289-53-10, 289-44-03.

ЛЮДСЬКОЮ МОВОЮ

Пенсіонери чекають, коли держава повернеться до них обличчям

ВНУТРІШНЄ ЖИТТЯ

На традиційній понеділковій нараді у ФПУ обговорили план роботи наймасовішої громадської організації країни на останній місяць року, ситуацію у фондах соціального страхування, аспекти поглиблення співпраці і зв'язків із міжнародними профспілковими організаціями, стан погашення заборгованості із заробітної плати, судові розгляди справ за участю Федерації. Зупинимось докладніше на головних моментах обговорення.

**ЗА БІДНОГО
ПЕНСІОНЕРА
ЗАМОВТЕ
СЛОВО...**

Одна з найгостріших на сьогодні соціальних проблем – перерахунок пенсій працюючим пенсіонерам. Люди, які все своє життя працювали задля розбудови рідної країни, нині поставлені в нелюдські умови пошуку правди на землі. Спочатку на підставі директивного листа Пенсійного фонду їм, відверто всупереч чинному законодавству, перераховували пенсії на основі застарілих даних. А коли обібрані пенсіонери

почали стукатися до храмів Феміди, бюрократична казуїстика і тут їм підготувала пастку: тепер суди загальної юрисдикції не приймають справи щодо соціальних виплат до провадження через невідповідності. А адміністративні суди їх не розглядають, бо в дорученні ВСУ передбачено такі справи лише приймати! Відтак справи пенсіонерів лише накопичуються у судах, а добитися по них рішення – зать! Правда, важко зрозуміти логіку подій? Лише якщо вона не відверто цинічна...

А тим часом у відповідному комітеті Верховної Ради України розглянуто

законопроект про внесення змін до розділу 12 кінцевих положень закону про судові розгляди в Україні, який покликаний на решті розробити цей гордіт вузол. От тільки коли законодавці візьмуться за свої мечі у вигляді карток для голосування? Перекопаний, працюючим пенсіонером якомога раніше хочеться позбутися відчуття того, що рідна країна на них економить.

**ПРОФСПІЛКИ
ГОТУЮТЬ ЗМІНУ**

Повсякчас приділяючи увагу захисту інтересів людей, які сягнули віку

заслуженого відпочинку, профспілки не менш наполегливо ініціюють навчання активної спільнотської молоді. Так, минулого тижня відбувся Всеукраїнський молодіжний профспілковий форум, на якому зібралося понад 150 молодих профспілкових лідерів з усіх регіонів України. З учасниками форуму зустрівся Голова ФПУ Василь Хара, представники міністерств освіти і науки, праці і соціальної політики, у справах сім'ї, молоді і спорту... Профлідери поспілкувалися з представниками влади. У своїх запитаннях учасники форуму акцентували увагу на проблемах сучасної молоді в Україні – йшлося, зокрема, про умови для створення сім'ї, перше робоче місце, стипендії і зарплати, житло, освіту, здоровий спосіб життя.

Захід, на думку присутніх, однозначно вдался. Навіть попри те, що молоді була представлена дещо строкато (від інертно-пасивних до активних неперелічуваних індивідів). Але, врешті-решт, робота йшла доволі жваво, у робочих групах відбулося серйозне обговорення програмних документів.

ВЕДУЧИЙ РУБРИКИ
ВОЛОДИМИР ПОЛТАЄВ
ФОТО КИРИЛА ЛАТИШЕВА

ПІДБИВАЄМО ПІДСУМКИ

Наприкінці року традиційно підбивають підсумки літньої оздоровчої кампанії. Тож минулого тижня на Всеукраїнській нараді обговорили цьогорічне оздоровлення та відпочинку дітей, того ж дня журі та оргкомітет ФПУ оголосили результати Всеукраїнського огляду профспілок і трудових колективів на кращу організацію оздоровлення та відпочинку дітей влітку 2010 року.

Цьогоріч працювали 556 закладів оздоровлення та відпочинку, порівняно з минулим роком на 30% зросло асигнування від господарських та профспілкових організацій. За організаційно-фінансовою участі профспілок було оздоровлено понад 750 тис. дітей, серед яких 216 тис. – соціально незахищених категорій. Лідерами за кількістю оздоровлених дітей визнано Вінницьку, Донецьку, Дніпропетровську, Запорізьку, Харківську області, профспілки працівників агропромислового комплексу, освіти і науки, трудящих металургійної та гірничодобувної промисловості, житлово-комунального господарства, місцевої промисловості, побутового обслуговування населення.

— В ікторіє Миколаївно, розкажіть про нагальні проблеми галузі, а також про ситуацію, що склалася в Україні у сфері надання медичної допомоги населенню.

— У галузі проблем дуже багато, починаючи з надання медичної допомоги та закінчуючи проблемами власне тих, хто її надає. За роки незалежності галузь охорони здоров'я не фінансувалася більше ніж на 3,6%. Таке ставлення до медицини дуже турбує профспілку. Сьогодні медичному працівникові немає чим працювати, немає мотивації до роботи, бо заробітна плата мізерна.

Для профспілки охорони здоров'я найголовніша проблема — соціальний захист її працівників, зокрема, достойна заробітна плата. Згідно з Конституцією України, кожен має право заробляти собі на достойне життя. Мені прикро констатувати, проте більшість медичних працівників не можуть заробити на пристойне життя собі і своїй родині.

Людам важко працювати за відсутності елементарних умов. З кожним роком зростає професійна захворюваність медиків на туберкульоз, гепатит тощо. Та як оцінює держава нашу працю — загальновідомо.

І головне, що ці проблеми, крім самих медиків, нікого не турбують.

У галузі сьогодні великий дефіцит медичних кадрів. Не вистачає 46,2 тис. лікарів, 19,6 тис. молодих спеціалістів. В охороні здоров'я є напрями, які практично «закриваються» людьми похилого віку. Їх близько 40%. Але є такі напрями, де пенсіонерів — 70%. Це дільнична служба, фізіатрія. Не хочуть молоді люди йти працювати за мізерну зарплату дільничними лікарями — як дитячими, так і дорослими. Це також стосується й лікарів сімейної медицини. Серйозна проблема — залучення медичних кадрів на село.

— В яких умовах доводиться працювати Центральному комітету профспілки?

— Соціальних питань, які потребують невідкладного вирішення, досить багато. Це і реформування охорони здоров'я, і оплата праці трудівників галузі, збереження пільг медикам щодо тривалості робочого часу і додаткових відпусток, повернення пільг за оплату комунальних послуг медпрацівникам сільської місцевості, розвиток соцпарт-

нерства та законотворчої роботи.

Не на останньому місці питання правового захисту незвільнених профспілкових лідерів і мотивації профчленства, адже саме від роботи на місцях залежить наше майбутнє. Необхідно вдосконалити навчання профактиву та профкадрів, підготовку кадрового резерву, посилювати інформаційну роботу на всіх рівнях.

— Як сьогодні відбувається соціальний діалог між профспілкою та стороною роботодавців? Чи виникають спірні питання? На що робите ставку?

— Сьогодні не можна бути в жорсткій конфронтації до опонентів. Бо якщо ми не прислухатимемося одне до одного — розуміння не буде. А це зашкодить насамперед людям, які нас обирають, нам довіряють. Для того щоб спільно вирішувати питання позитивно, необхідно знаходити консенсус.

Нині влада не хоче розмовляти з профспілками за допомогою гасел. Їй потрібні фахово доведені висновки. Коли 11 листопада ми зустрілися з Прем'єр-міністром України М. Азаровим, то мали «на руках» усі необхідні розрахунки зі всіх питань, які ми порушували. Інша річ — скільки це коштує.

За результатами зустрічі Прем'єр-міністр доручив відповідним міністерствам опрацювати спільно з профспілкою проекти урядових рішень, спрямованих на посилення соцзахисту працівників галузі.

— Наскільки сьогодні дієві молодіжні профспілкові організації у системі охорони здоров'я?

— Молодь — наше майбутнє. На V з'їзді профспілки була прийнята Резолюція з молодіжної політики, в якій передбачалося створення молодіжних рад. Останнім часом ця робота активізувалася. У 2008 році було проведено молодіжний форум, у 2010-му — два молодіжних семінари. Нині практично сформовано склад галузевої молодіжної ради, осередки якої діють практично у кожному регіоні. Очололюють їх як студентські лідери, так і молоді фахівці.

Ми звертаємося до лідерів профорганізацій активно залучати до профчленства молодих людей, які приходять працювати у заклади охорони здоров'я, та створювати при профкомах комісії з молодіжної політики. Мотивація молодіжного профчленства, кар'єрне зростання — запорука наповнення профспілки новими силами.

ПОВЕРНУТИ ПРЕСТИЖНІСТЬ ПРОФЕСІЇ

Жодна професія не може зрівнятися за своєю важливістю з професією медика. Охорона здоров'я — особлива галузь, адже медики допомагають й опікуються людьми з моменту їхнього народження до останнього часу.

Профспілка працівників охорони здоров'я нині готується до VI з'їзду. Напередодні ми попросили голову Центрального комітету профспілки Вікторію Коваль розповісти про проблеми, які нині хвилюють медиків нашої країни.

— Підбиваючи підсумки роботи ЦК профспілки за між'їздовський період, можете сказати, що реально вдалося зробити, а що ні?

— Ми можемо гордитися тим, що охорона здоров'я — одна із небагатьох галузей, яка зберегла свою профспілкову структуру, мотиваційну привабливість. Нам вдалося разом із бюджетними профспілками домогтися запровадження у повному обсязі Єдиної тарифної сітки. Завдяки наполегливості профспілки введено надбавку за вислугу років. Збережено єдність членів профспілки. Особлива увага приділялася напрацюванню пропозицій до Трудового кодексу, доповнень до законодавства про охорону здоров'я, пенсійної реформи.

Ми домовилися про законодавче забезпечення питань про надання працівникам матеріальної допомоги на оздоровлення.

Це лише основні досягнення галузевої профспілки, за якими — щоденна копійка та планомірна робота. Проте залишилося ще багато невирішених проблем. Слід повернути престижність професії лікаря. Сьогодні працівники галузі — заручники між законодавчою базою, тим, що обіцяє влада, та населенням. Про нашу галузь згадують двічі — під час виборів і коли спалахують хвороби.

Тому ми домагаємося забезпечення відповідальності та гарантій держави за нормальне функціонування системи. Влада наразі має усвідомити, що реформування галузі, намагання кардинально змінити надання медичної допомоги, підвищити її якість приречені на крах, якщо в цьому не буде зацікавлена сама держава.

На мою думку, щоб щось принципово змінити в системі охорони здоров'я, треба мати політичну волю. Коли перші керівники держави не будуть просто обіцяти, а насправді опікуватимуться такою важливою галуззю, як охорона здоров'я, тоді всі проблеми можна вирішити.

— Щоб ви хотіли побажати спілчанам напередодні з'їзду?

— У першу чергу, здоров'я, удачі, віри в те, що ми все зможемо змінити на краще, єдності наших лав, витримки. Щиро хотіла б подякувати усьому профспілковому активу галузі, насамперед головам первинок, членам ЦК профспілки за їхню роботу. Усього вам найкращого!

РОЗМОВУ ВЕЛА
ТЕТ'ЯНА РУБАН, «ПВ»
ФОТО КИРИЛА ЛАТИШЕВА

ЗРУЙНУВАТИ СТІНУ МОВЧАННЯ

Серед українців – утім, як і в усьому світі – не прийнято заводити мову про побутову жорстокість і насильство. А тим часом це явище набуває ознак епідемії – через мовчання: жертви бояться, а насильники соромляться звертатися по допомогу. З цієї ж причини ми у нашій державі усе ще не можемо оперувати повною статистикою у цьому питанні.

Лише нинішнього року в Україні зареєстровано понад 80 тисяч звернень громадян з приводу насильства у сім'ї. Цей показник у кілька разів перевищує попередні, але не тому, що наші люди стали більше знущатися одне з одного. Просто раніше про це мовчали. Але деякі красномовні факти усе ж таки можуть продемонструвати глибину та значущість цього антисоціального явища. Причина близько 40% звернень до міліції – домашнє насильство; у більшості випадків про домашнє насильство не повідомляють правоохоронним органам; третина жінок, що стають пацієнтками травматологів, зазнають фізичного насильства; у 94% випадків скоєння насильства кривдниками виступають чоловіки, у 6% випадків – жінки; понад 50% населення України потерпали від насильства протягом свого життя, при чому 30% зазнавали насильства у дитячому віці; фізичному насильству завжди передують психологічний тиск.

Що ж робиться в Україні

Близько
1000

українських жінок

щороку помирає через насильство.

для того, щоб подолати цю проблему? Навіть якщо виходити з суто економічних міркувань, то слід враховувати, що кожен випадок звернення з приводу насильства до державних інституцій – лікарень чи правоохоронних органів – обходиться приблизно в 7 тисяч гривень. Причому близько 2 тисяч витрачає постраждала людина чи її родичі, а решта припадає на платників податків. В Україні вже витрачено близько 32 млн доларів на допомогу жертвам насильства та роботу з порушниками. До речі, не завжди люди, які виступають кривдниками, є запеклими злочинцями. Іноді людина, яка образила чи застосувала силу до свого ближнього, сама потребує психологічної допомоги. Директор Київського міського центру соціально-психологічної допомоги Людмила Крупчинська вважає, що декого з таких забіяків варто було б покарати по-справжньому, приміром, посадити до в'язниці. Але за 9 років роботи на соціальній службі фахівць не може пригадати жодного такого випадку зі своєї практики.

ДОВІДКА

Сучасним законодавством у сфері захисту від проявів домашнього насильства передбачено відповідальність у вигляді накладення штрафу від одного до трьох неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або виправні роботи на строк до одного місяця з відрахуванням 20% заробітку. Якщо застосування цих заходів буде визнано недостатнім – адміністративний арешт на строк до 15 днів. Однозначно можна сказати, що ці заходи видавалися би просто смішними, якщо б не було так сумно. Складною є процедура документування випадків насильства в сім'ї, а засоби реагування з боку міліції не достатньо ефективні.

З ЖИТТЯ

Світлані Труш 43 роки. Її перша дитина померла немовлям через вроджену ваду серця. Нині Світлані пропонують віддати маленьке янголятко до дитячого притулку: у центрі соціально-психологічної допомоги не можна перебувати довше трьох місяців, а додому жінку з дитиною не пускають родичі покійного чоловіка.

Тримісячна дівчинка залишилася без батька. Може втратити і матір

Світлана потрапила до притулку для жертв сімейного насильства два місяці тому. За кілька тижнів ця жінка зазнала такої кількості випробувань та втрат, якої могло б вистачити на все життя. Раніше вона жила у трикімнатній квартирі зі своїм чоловіком, його дорослим сином і донькою та їхніми сім'ями. Як розповідає сама Світлана, взаємини в родині були дружніми, усі родичі мали нормальні стосунки та були дуже раді, коли щаслива Світлана повернулася з пологового будинку зі здоровою донечкою. Ніщо не віщувало біди: подружня пара жила у мирі та злагоді, збирала гроші для придбання будинку у сільській місцевості, щоб залишити квартиру дорослим дітям. Але так сталося, що за два тижні після народження дитини Світланин чоловік помер. Кілька днів потому Світлана, повертаючись додому, побачила свої речі на сходах у під'їзді та виявила, що у

БЛАГАЮ ПРО ДОПОМОГУ

дверях змінено замки. Усі розмови та благання виявилися марними: дорослі діти покійного чоловіка відмовилися визнавати маленьку дівчинку за власну сестру, а свекруха заявила, що Світлану взагалі не знає і, звичайно, відмовилася віддавати їй гроші на будинок та документи. Єдина помилка

Світлани полягає у тому, що вона не встигла за два тижні після народження дитини, поки чоловік був живий, приписати її у квартиру. Сама вона також приписана там не була. – Тепер я не знаю, куди мені йти і що робити. Я потребує будь-якої допомоги і буду дуже вдячна, якщо нас пустить до себе

жити пара похилого віку або якась самотня бабуся, якій би я могла допомогти по господарству. «Родичі мого покійного чоловіка не визнають мене і жити з ними я не зможу», – каже Світлана.

НАТАЛІЯ ЛЕВИНА,
«ПВ»
ФОТО АВТОРА

ПОРАДА ФАХІВЦЯ

Слід розрізнати конструктивний та деструктивний конфлікти. Під час конструктивного конфлікту сторони ведуть діалог, їм вдається досягти компромісного рішення, яке всіх влаштовує. Деструктивний конфлікт не має на меті нічого, окрім самого конфлікту і не несе для сторін нічого позитивного. Таких конфліктів слід уникати. Якщо, скажімо, чоловік приходить додому після важкого дня, а дружина зустрічає його сваркою і обвинуваченнями, то в такому випадку в цій сім'ї не буде нічого, окрім взаємних образ і, можливо, бійки. Не варто починати якісь розмови у стані психо-емоційної нестабільності, відкладіть їх на завтра. Ніколи не звертайтеся до свого партнера образливими словами. Разом із тим, агресор ніколи не можна дати відчутти безкарність. Якщо вам загрожує небезпека фізичної розправи, натякніть кривдникові, що йому це так не минеться. Не бійтеся звертатися по допомогу. І пам'ятайте, що дитина, яка є свідком насильства у сім'ї або зазнає тортури, буде психологічно травмована на все життя і, скоріш за все, стане схильною до насильства у дорослому віці.

ОЛЕНА ТИЩЕНКО, ПСИХОЛОГ

ЗА ПРИКЛАДІНШИМ

140 років стоїть у центрі Кременчука машинобудівний завод, відомий сьогодні як ВАТ «Кредмаш», виробник установок для виготовлення асфальту й техніки для комунальних служб. А заслугове він на увагу тим, що, на відміну від тисяч українських підприємств, які розгубили свій «соц-пакет», тут зуміли зберегти все.

Для 2500 працівників «Кредмаша» на його території все ще працюють власна поліклініка з правом видачі лікарняних листків, дві ідальні, для яких у теплиці вирощують помідори-огірки. Не передали у підпорядкування місцевого самоврядування заводські дитячі садки, стадіон, Палац культури. Не занедбані база відпочинку й дитячий табір.

— Знаєте, у мене таке враження, що потрапила на завод початку 90-х років, коли «соціалка» в повному комплекті ще існувала на кожному підприємстві.

— Нам приємне таке порівняння, — відгукується на мої слова голова профкому «Кредмаша» Юрій Качала й підводить до мініатюрного дендропарку з містком, гротом і фонтаном, що розташований в центрі заводу. — Розумієте, працівникам сьогодні надбагато важливіше, ніж будь-коли, знати, що до них ставляться не як до виробничої одиниці, а людей, яким потрібні й естетика, й оцінка їх професіоналізму, й охорона здоров'я під час роботи, й відпочинок після робочого дня. Профком зі своїми фінансовими можливостями всю «соціалку» потягти не в змозі. Адміністрація заводу це розуміє й допомагає. Приміром, цього року на заводській базі відпочинку «Дубки», яка розрахована на 120 осіб, відпочили 1264 працівники заводу. Вартість одного дня з харчуванням для заводчанина або його дитини становила 40 гривень. Менше платить кремдмашівцеві і за путівку до дитячого оздоровчого табору «Чайка», й за відвідування дитячого садка. Однак якщо стосовно бази відпочинку й табору за рахунок продажу путівок стороннім особам нам удається виходити на нуль, то дитячі садки завод утримує практично собі у збиток — за електроенергію доводиться платити не за «комунальними» тарифами, а «виробничими». Проте

«Кредмаш» не має наміру відмовлятися від садків. Те ж саме й щодо БК і стадіону.

Поки Юрій Михайлович показує доглянуті будівлі цехів, автомати газводи, побутові кімнати та інше, ми не забуваємо про свою журналістську роботу і з питанням «Як ви відчуваєте, що на заводі є профком?» — зупиняємо заводчан.

— Коли я п'ять років тому прийшов на «Кредмаш», ремонтників не забезпечували робочими червиками, — наводить приклад слюсар-ремонтник Сергій Аслюк. — Під час цехових профспілкових зборів щодо колдого-

На «Кредмаші» — кілька острівців природи, але найсимпатичніший — дендропарк у центрі заводу

І НІЧОГО НЕ РОЗГУБИЛИ

вору ми попросили внести такий пункт. Нині ми з червиками. Також як чорнобилець одержую від профкому матеріальну допомогу, один-два рази на рік лікуюся у водолакарні.

— Онука до заводського дитсадка ходила, тепер у табір їздить. Син теж працює на заводі, тож відпочиває на базі відпочинку, а я постійно беру путівки до санаторію — перераховує контролер ВТК Валентина Сафарова.

— Ось цей березовий гай посадили ветерани нашого заводу, — призує наше співільний біг величезною територією Юрій Михайлович поряд зі ще одним заводським оазисом.

На «Кредмаші» взагалі якесь особливе любов до берізок. Біля адміністративних корпусів — довга алея, перед заводом висаджено великий парк із 140 дерев — за кількістю років «Кредмаша». Садили його молоді, ветерани, керівництво. Багато хто підписали свої берізки, тепер провідують їх. Має завод також дві «візитні картки». Зимова — це Новорічна ялинка, яку щороку визнають у Кременчуці найкращою (механічні казкові персонажі, які «оживають» біля неї, розробили й виготовили заводські майстри), літня — фонтан із підсвічуванням, збудований на заводській площі два роки тому методом народного будівництва.

Ставлення до заводу як до рідного, де працювали ще дід і батько, а після тебе залишаться і твої діти, збереглося на підприємстві й відчувається в кожному співрозмовникові: у словах робітника Олександра Щербачка, який 50 років пропрацював в одно-

му цеху і якому й сьогодні довіряють замовлення з точністю до мікрона; в інтонаціях начальника котельні, місцевого «кулібіна» Владислава Степанова, завдяки якому заводська котельня на третину менше споживає газу; у гордості за свій «Кредмаш» Віктора Куленка, який пройшов шлях від токаря до віце-президента й сьогодні навіть не сумнівається в тому, що слідом за його сином і дочкою на підприємство прийде онук. Відчувається, що Куленко не лише як керівник уболює за те, щоб на завод приходила молодь. На практиці він утілює цю ідею як член екзаменаційної комісії в Кременчуцькому національному університеті, коли рекомендує кращих випускників на заводські вакансії.

Юрій Качала, звісно, не відпустив нас, не провівши коридорами БК. Увечері сюди сходяться усі — від трилітніх дітлахів до сивоволосих леді. Мало хто з них не має стосунку до заводу. Як підтвердження, на сходах, поспішаючи на репетицію, нас обганяє Ірина Божченко, з якою ми вдень зустрілися в корпусі колісної техніки. Колишні заводчани — у хорі ветеранів, їхні діти й онуки — в театрі естрадних мініатюр, колективах бального, народного й класичного танцю. Під керівництвом досвідчених керівників діти мужніють творчо, перемагають у всеукраїнських конкурсах. Цього року гордістю БК став соліст шоу-групи «Молодість» Сергій Луби, який

«Зарплата поки невелика. Середній її показник 2010 року — 1857 гривень. Однак заводчани вже 15 років не знають, що таке її затримка, тому що зарплата на «Кредмаші», за наказом президента Миколи Данілейка, у статті витрат — на першому місці.»

ЮРІЙ КАЧАЛА, голова профкому ВАТ «Кредмаш»

став лідером у телешоу «Народна зірка». Завдяки таким талантам «Кредмаш» понад 20 років не запрошує на свої концерти артистів. А ажотаж щодо квіток перед виставою для заводчан — звичайна річ. Директор БК Тетяна Кухткієв пригадала, як із проханням про зайвий квіток до неї звернувся навіть голова наглядової ради.

ОЛЕНА СУХОРУКОВА, «ПВ»

У ДОРОЗІ НА КУРИЛИ

Звісно, повз завод не пройшло жодне з економічних потрясінь. У 90-ті працівники мітингували проти затримання зарплати (підприємство тоді виживало за рахунок закритих заводів для консервації), під час кризи перебивалися разовими замовленнями в умовах скороченого робочого дня, але при цьому «Кредмаш» був серед небагатьох, завдяки чому Фонд із безробіття виплачував заводчанам допомогу. Сьогодні тижневе завантаження заводу коливаться між 4 і 5 робочими днями, тому що залежить від замовлень, яких поки що замало. Пов'язано це із загальною економічною ситуацією (перед кризою завод замовляв по 100–120 асфальтозмішувальних установок на рік, торік — лише 60) і сезонністю — взимку шляховики замовляють більше техніки, щоб із першим теплом розпочати роботу, а отже, завод лише входить у період робочого піку. Нині в цехах виконують заявки обладотворів Донецької, Сумської та Полтавської областей на піскорозкидальні й поливомийні машини. Проте основними споживачами були й залишилися не Україна, а Росія, Білорусь і Казахстан. Із жовтня перебувають у дорозі на Курильські острови дві асфальтозмішувальні установки (читай, асфальтові заводи). Кремдмашівці зуміли одержати це замовлення, витримавши конкуренцію щодо співвідношення ціни та якості з японцями й китайцями.

Асфальтозмішувальна установка. По суті — завод

"Сонячний" Льова зі своїм старшим братом

Серед усіх занять у Центрі раннього розвитку Анюта найбільше полюбає кататися на конику

ПОРУЧ ІЗ НАМИ

ЗВИЧАЙНІ ДІТИ, ТІ

ІННА СИРОІД,
«ПВ»

Стародавні індуси називали їх духовними учителями, а наші предки – ангелами. Нині їх усе частіше називають дітьми сонця. Що ми знаємо про них – людей із синдромом Дауна? Як живеться їм у нашому суспільстві?

На відміну від закордону, в Україні слова «синдром Дауна» досі викликають жах. Ми живемо у «позаминулому столітті», коли СД вважали хворобою й намагалися лікувати. Але ж 47-му хромосому вилікувати неможливо – вона нікуди не дінеться. Для дітей із СД необхідні спеціальні розвивальні заняття, а їхнім батькам – консультації та методичні поради. Спеціалісти-дефектологи, яких сьогодні дуже мало, часто не володіють усією необхідною інформацією, бо навчалися за підручниками півстолітньої давності. Але СД – це не смертельно, не безнадійно. Просто дитину треба розвивати. Якщо звичайні діти навчаються еле-

ментарних речей самостійно, то діткам із синдромом необхідно постійно нагадувати, повторювати кілька разів одне й те саме, а батьків таких дітей треба вчити, як виховувати свою дитину. Ще у 2003 році батьки дітей із СД об'єдналися у Всеукраїнську благодійну організацію «Даун Синдром». Аналогічні асоціації давно й успішно діють у Росії та європейських країнах. І от через 7 років у Києві нарешті відкрився безплатний Центр раннього розвитку для дітей із синдромом Дауна. На нього чекали понад півтисячі малюків з усієї України. Досі батькам доводилося їздити до Москви, де з дітьми займалися російські фахівці.

У новому центрі малюки проходять комплексну діагностику, спеціалісти визначають рівень їхнього комунікативного, розумового розвитку, підготують батькам програму занять, а киян розподілять за трьома віковими групами. Для новонароджених практичні заняття отримують батьки. Їх навчають, які рухи слід розвивати у дітей, як поводитися, на що звертати увагу в перші місяці життя дитини. Малюки від двох років відвідують заняття із батьками, старшачки працюють самостійно. Корекційні педагоги, логопеди, арт- і музичні терапевти, психологи готують їх

409 дітей із синдромом Дауна,

згідно з офіційною статистикою, народилися в Україні у 2009 році. Всього серед нас близько 4 тис. таких неповнолітніх. Лише трохи більше 200 із них відвідують загальноосвітні школи.

до звичайних дитячих садочків і шкіл. За словами директора з програм Тетяни Михайленко, яка теж виховує сина із СД, створюючи Центр, батьки усвідомлювали його необхідність, але результати перевершили всі сподівання. У центрі не замовкає телефон – люди з усіх кутків країни просять методичних рекомендацій та порад, записуються на заняття. Буквально за два тижні його функціонування кількість відвідувачів зросла удвічі.

У ВБО «Даун синдром» працює кризова група батьків, які будинки у пологові будинки, де народилися діти із СД, і спілкуються з батьками. Кому ж, як не їм, знати, як це – залишитися наодинці з діагнозом, на межі розпачу, коли лікарі радять: «Залиште цю дитину, через рік прийдете й народите нормальну». Це шок, через який далеко не всім вдається пройти. Хтось долає його упродовж багатьох років. А дехто через незнання припускається найбільшій у світі помилки, про яку шкодує усе життя. У центрі нам розповіли про випадки, коли кризова група спізнавалася у пологовий на кілька годин – батьки вже вирішили не забирати дітей. Бо

ДОВІДКОВО

Синдром Дауна (СД) – це хромосомна патологія. У людей із таким синдромом 47 хромосом, у решти – 46. Випадковий збій у момент злиття чоловічих і жіночих хромосом під час запліднення призводить до утворення додаткової хромосоми у кожній клітині тіла дитини. Через цю 47-му хромосому люди із синдромом Дауна мають відмінний від інших людей темп розвитку і характерну зовнішність.

ж не всі знають, що заяву про відмову одразу можна й не писати. Дитину можна в інтернаті відвідувати, а коли мине гострий період адаптації – вона повернеться назад у родину. Сьогодні людям із СД найбільше потрібна соціалізація, тобто місце у суспільстві, причому із самого дитинства. Для цього діти мають відвідувати дитячі садки, школи, здобувати спеціальну або вищу освіту – в країнах Європи це вже

стало нормою. У Великій Британії, наприклад, три чверті людей із синдромом Дауна мають роботу. А іспанець Пабло Пінеда нещодавно здобув вищу педагогічну освіту в звичайному (а не спеціалізованому) вищому навчальному закладі. На Заході тривалість життя людей із синдромом Дауна наближається до середньої тривалості життя населення в цих країнах. В Україні ж досі на практиці застосовується розпорядження 1973

ВІДСТАВАННЯ В РОЗВИТКУ МОЖНА ЗВЕСТИ ДО МІНІМУМУ

Давно доведено, що дитина із синдромом Дауна може народитися у будь-якій сім'ї. Генетики стверджують, що вірогідність народження такого малюка не залежить ані від здоров'я, ані від способу життя чи шкідливих звичок його батьків. При цьому батько й мати мають нормальний набір хромосом. Спеціаліст-генетик може з високою точністю визначити наявність синдрому Дауна у дитини за зовнішніми ознаками. Тому переважна більшість батьків дізнаються про це ще в пологовому будинку. Кілька років тому від дітей із синдромом Дауна відмовлялися 80 відсотків батьків. Нині все більше дітей залишається у родині. Малюки із синдромом Дауна проходять такі ж етапи розвитку, як і решта дітей, але дещо повільніше, із затримкою. Фахівці-генетики переконують, що саме від батьків залежить розвиток такої дитини. Завдяки розвивальним заняттям відставання в інтелектуальному й фізичному розвитку можна звести до мінімуму.

Для дітей із синдромом Дауна дуже важливо розвивати дрібну моторику. А якщо поруч мама і найкращі друзі – успіх гарантовано!

ДІТКИ «СОНЯЧНІ»

року, за яким лікарі повинні рекомендувати батькам віддавати дітей із синдромом Дауна до інтернатів. Але жити там вдалося небагатьом. Нині більшість дітей перебуває вдома, лише частина відвідує дитсадки та школи. Хоч торік Київград видала розпорядження, що всі діти із СД можуть відвідувати звичайні дитсадки. Адже для них це не стільки освітній виклад, скільки можливість соціалізації. Дитина звикає бути серед людей, виконувати завдання, дотримуватися правил розпорядку, режиму дня, бере приклад з інших, адаптується у суспільстві. Для народження займалася звичайної ЗОШ. Вона вмівє рахувати до десяти, читає, як усі першачки, а розмовляє навіть краще, ніж деякі звичайні дітки! З нею від народження займалася бабуся-педагог. А хто займатиметься з дітьми в інтернатах?

Загальноосвітні школи для дітей з особливими потребами сьогодні в Україні немає. І, мабуть, вони ще не скоро з'являться. Проте цілком реально організувати інклюзивні класи, в яких могли б навчатися не

«МІЙ СИН ЯК СКАРБНИЧКА: ЩО ПОКЛАДЕШ, ТЕ Й МАТИМЕШ»

Народження дитини із синдромом Дауна – великий стрес для батьків. Хтось чинить, як у магазині: дитинча «браковане» – отже, не підходить. Хтось усе життя кляне свою долю. А сім'я, про яку йтиметься далі, – любить свою дитину, радіє її успіхам, і синдром Дауна не заважає їм бути щасливими. Тетяна Михайленко – киянка, але наприкінці 90-х переїхала до Москви. Там і народила третю дитину – сина Лева. На той час жінці вже було майже сорок років, дитя народилося передчасно, з синдромом Дауна. Але у Тані навіть думки не було відмовитися від сина. Про хворобу тоді вона не знала нічого. Тож іще в пологовому будинку перелопатила в інтернеті купу інформації, у тому числі й на англомовних сайтах. Першого ж дня Таня вирішила зробити аналіз на підтвердження діагнозу малюка. Сьогодні вона згадує, що очікування результатів аналізу – це страшніше, ніж самі результати. Через тиждень усе підтвердилося: у Лева синдром Дауна. До речі, в Україні результати треба чекати близько двох місяців. «Уявіть собі стан батьків упродовж цього часу, – каже Таня. – Хтось молиться, хтось впадає у відчай, хтось переосмислює життєві цінності. Але 99% результатів – позитивні».

Через сім місяців після народження Льова переїхав до України – дітки із СД часто народжуються із пороками

серця. Оперували також у Москві. В Україні, за словами Тетяни, із цим теж проблеми: у лікарні «Охматдит» не усі дітки із СД оперують, і навіть якщо пощастить – то за один раз проблема не вирішиться, згодом потрібно оперувати повторно. Щоправда, недавно відкритий у Києві Центр серця практикує новітні технології. Старшим дітям про братика із СД Таня вирішила сказати сама. Дорослий син Денис тоді уже був студентом одного із київських вишів, зрозумів і підтримав маму. Одинадцятирічна донька здогадалася про все сама, бо бачила усюди літературу, чула мамині розмови. Зараз Лев і Софія дуже близькі, разом гуляють, відвідують зоопарк, а Софійчині друзі – це друзі і її братика. У три роки Лев почав відвідувати в Москві інтегративний дитячий садо-

чок. Тож коли після приїзду до Києва Таня не одразу змогла влаштувати сина в дитсадок, то зрозуміла, що в Україні СД досі викликає у людей жах, і вирішила будь-що змінити ситуацію.

Нині Льова ходить у садочок і готується до школи. Він дуже комунікабельний, із задоволенням дивиться мультики, особливо полюбляє мультяшного персонажа Шрека. А це постійно просить, щоб йому читали книжки, деякі з них уже знає напам'ять. Дивлячись на цього малюка, можна подумати, що у нього якась «не така» форма СД – настільки він розвинений.

Тетяна вважає, що їй безмежно щастить у житті: її дитину люблять, сприймають у дитсадку, у нього багато друзів. «І такими можуть бути усі дітки із СД, вони зовсім не страшні, – переконує жінка. – Вони готові любити кожного, хто погляне їм у вічі й усміхнеться. Мені доводиться вчити сина, що не можна кожному людину, яка сказала йому кілька гарних слів, обнімати й цілувати, що це соціально неприйнятна поведінка». Але Льова дуже любить вітатися з усіма, кого зустрічає.

А ще Таня впевнена, що народження дитини із СД – це математична випадковість: «Кожен 630-й новонароджений, за статистикою, – із синдромом. І цей 630-й – як акція у магазині «Наш п'ятисотий покупець»: хто прийшов, той і став ним».

лише діти із СД, а й інваліди унаслідок нещасних випадків, зі спадковими хворобами тощо. Для цього поряд із педагогами в таких класах мають працювати асистенти педагога, і цього року педуніверситет імені Драгоманова розпочав підготовку спеціалістів за таким напрямом. А благодійна організація «Даун Синдром» працює над створенням на базі діючих навчальних закладів спеціальних класів для дітей із різними захворюваннями.

Та найбільше непокоїть батьків сьогодні ставлення суспільства до людей із СД. Адже вони щодня стикаються з нерозумінням, байдужістю і жорстокістю. Тетяна Михайленко наводить приклад, як одразу після відкриття центру до них зателефонувала жінка, поцікавилася, а коли почула, що відкрито Центр раннього розвитку для дітей із СД, її реакція була миттєвою: «Ну от, був нормальний дитсадок, потім став притулком для малолітніх злочинців, а тепер уже й це...» Виходить, що для нас із вами ці ні в чому не винні, привітні дітки навіть гірші, ніж малолітні злочинці!?

ФОТО КИРИЛА ЛАТИШЕВА

ВИКЛИК ПРОФЕСІЇ

СНІД ЧАТУЄ НА БІЛІ ХАЛАТИ

Змінюється влада, приймаються нові кодекси, закони, Конституція, зростає вартість «життя», акції протесту – норма сьогодення... Одні переймаються підвищенням пенсійного віку, інші – новими податками. Головне завдання для багатьох – заробити... на брудному піарі, чужій репутації, а часто не гребують навіть чужою бідю. Та все ж є ті, котрі заради життя та майбутнього незнайомої людини ризикують власним, єдиним життям. Навряд чи кому спаде на думку, що йтиметься про медичних працівників, які щодня наражаються на небезпеку під час роботи з хворими на ВІЛ/СНІД.

Він упевнено «крокує» світом, день у день уражаючи все більшу і більшу кількість людей. Заочно чи безпосередньо з ним «знайомі» всі – від новонароджених до людей старшого віку. Його бояться, бо не знають, як подолати... Вірус імунodefіциту людини – чи не найбільша біда людства!

Незважаючи на масштабність та невиліковність ВІЛ, все ж є люди, які кидають виклик страшній хворобі, щоб допомогти іншим. Профілактика, створення різних фондів захисту та допомоги, акції на підтримку хворих – життєво необхідні! Та найперший серйозний крок, який варто час від часу робити кожній свідомій людині – проходити тест на ВІЛ-інфекцію. Саме на цьому етапі вам допоможуть та підтримають працівники спеціально створених центрів, кабінетів довіри тощо. Вони щодня свідомо йдуть на роботу, а можливо, – назустріч ВІЛ/СНІДУ, якщо не йому («обійми»...)

ВІЛ-інфекція передається кількома шляхами: статевим, від ВІЛ-позитивної матері до дитини та парентеральним – через переливання крові, що містить ВІЛ, а також через забруднені кров'ю шприци, голки, медичні інструменти тощо. Зважаючи на це, можна констатувати, що

медичний персонал, який безпосередньо працює з ВІЛ-позитивними людьми, перебуває у зоні особливо високого ризику, до того ж перебуває там свідомо.

ЗАХИЩЕНІ... ПРІНАЙМНІ НА ПАПЕРІ

У V розділі Закону України «Про запобігання захворюванню на синдром набутого імунodefіциту (СНІД) та соціальний захист населення» йдеться про те, що зараження ВІЛ медичних і фармацевтичних працівників під час виконання ними професійних обов'язків належить до професійних захворювань. Також персонал, зайнятий проведенням лабораторних і наукових досліджень із проблем ВІЛ-інфекції, виробництвом біологічних препаратів для діагностики, лікування і профілактики ВІЛ-інфекції та СНІДУ, підлягає обов'язковому страхуванню коштом влас-

Життя і здоров'я медичних працівників залежить від їхньої уважності і компетентності

СТАТИСТИКА

КІЛЬКІСТЬ ОСІБ З УПЕРШЕ В ЖИТТІ ВСТАНОВЛЕНИМ ДІАГНОЗОМ ВІЛ-ІНФЕКЦІЇ/СНІДУ ТА ПОМЕРЛИХ ВІД СНІДУ СЕРЕД ГРОМАДЯН УКРАЇНИ:

ВІЛ-інфіковані особи	Вересень 2010 р.		Счень-вересень 2010 р.			1987 р. - вересень 2010 р.		
	Нові випадки	Померлі	Нові випадки	Померлі	Нові випадки	Померлі	всього	
Усього	1 546	427	234	15 250	3 915	2 259	176 370	35 161
у т.ч. літні до 14 років	325	16	2	3 022	86	16	27 780	958
							20 050	284

ника закладу охорони здоров'я на випадок інфікування, настання у зв'язку з цим інвалідності або смерті через хворобу, зумовлених розвитком ВІЛ-інфекції.

Інфіковані під час виконання професійних обов'язків медичні працівники мають право на щорічне безкоштовне санаторно-курортне лікування у спеціалізованих оздоровчих закладах та право на щорічну відпустку тривалістю 56 календарних днів. Йдеться у Законі й про право на першочергове поліпшення житлових умов. На цьому пільги закінчуються, а життя має тривати...

«ВОРОГА» ТРЕБА ЗНАТИ В ОБЛИЧЧЯ

З метою зниження ризику інфікування ВІЛ медичним працівникам насамперед слід дотримуватися правил виконання всіх медичних маніпуляцій. Бути обережними з ключовими та ріжучими інструментами, користуватися засобами індивідуального захисту, транспортувати проби крові та інші біоматеріали виключно у спеціальних контейнерах тощо.

Обізнаний – тому захищений. Можливо, комусь ця фраза здається банальною,

однак саме інформованість – основа безпечної роботи працівників медичної сфери. Звичайно, певна відповідальність за здоров'я свого персоналу лежить на роботодавцеві, який має забезпечити його засобами захисту та інформувати про правила техніки безпеки. Проте дотримання цих правил – справа кожного працівника особисто.

Профспілка працівників охорони здоров'я України також займається питанням профілактики ВІЛ/СНІДУ на робочих місцях медичних працівників. У столиці неодноразово відбувалися міжнародні конференції, семінари, круглі столи та фа-

В Україні темпи поширення ВІЛ-інфекції – одні з найвищих у світі. До того ж більшість ВІЛ-позитивних українців – люди працездатного віку (20–39 років).

хові дискусії щодо профілактики інфікування медперсоналу, гендерної рівності сімейної медицини, укладення колективних договорів, ведення соціального діалогу. До участі запрошували голів обласних, міських, районних та первинних організацій профспілки. Не так давно в семи регіонах нашої країни були проведені тренінги на тему: «Профілактика професійного та внутрішньолікарняного зараження ВІЛ-інфекцією медичних працівників». Понад сто активістів пройшли підготовку і стали тренерами, які вже на сьогодні провели навчання та роз'яснювальні заходи для більш ніж 1200 медичних працівників.

НА ВАРТІ... ЖИТТЯ

У листопаді цього року відбулася Національна науково-практична конференція з питань ВІЛ-інфекції/СНІДУ «За кожне життя – разом». У рамках конференції було організовано круглий стіл на тему «Об'єднання зусиль задля профілактики ВІЛ/СНІДУ у сфері праці, як одного з ключових аспектів загальної відповіді на епідемію ВІЛ/СНІДУ в Україні». У ньому взяли участь представники Міжнародної організації праці, Німецького агентства технічного співробітництва, Федерації профспілок України та її членських організацій та інші.

Головна мета роботи – поширення сучасних методів спільної роботи соціальних партнерів на профілактику ВІЛ/СНІДУ у сфері праці і обговорення подальшої стратегії дій. Результатом обговорення стало спільне рішення учасників про необхідність створення в Україні Стратегії тристороннього партнерства та розробка відповідних рекомендацій на основі вже наявного досвіду та потреб країни. Тож боротьба якщо не з хворобою, то з її поширенням на території нашої країни, ведеться. Сподіваємося, що «чудовисько» на ім'я СНІД все ж буде приборкане.

АННА РЕПІЧ, «ПВ»

15 250

українців

протягом січня-вересня цього року дізналися про свій ВІЛ-позитивний статус.

Редакція усвідомлює, що юридичні питання є дуже важливими для наших читачів. Тому ми продовжуємо рубрику «ЮК». Сьогодні на запитання читачів відповідає спеціаліст Київської обласної організації Союзу юристів України

Богдан Бишук.

ЩО РОБИТИ?

У РАЗІ ВТРАТИ ТРУДОВОЇ КНИЖКИ...

Наша співробітниця загубила трудову книжку. Як правильно її можна відновити?

**Петро Сагайдак,
м. Богуслав**

Особа, яка втратила трудову книжку (вкладиш до неї), зобов'язана негайно заявити про це власнику або уповноваженому ним органу за місцем останньої роботи. Не пізніше 15 днів після повідомлення, а у разі ускладнення – в інші строки власник або уповноважений ним орган видає працівникові іншу трудову книжку або вкладиш до неї з написом «Дублікат» у правому верхньому куті першої сторінки.

Дублікат трудової книжки або вкладиш до неї заповнюється за загальними правилами. У розділі «Відомості про роботу», «Відомості про нагородження» і «Відомості про заохочення» вносяться записи про роботу, а також про нагородження й заохочення за місцем останньої роботи на підставі раніше виданих наказів (розпоряджень).

Якщо працівник до влаштування на це підприємство вже працював, то під час заповнення дублікату трудової книжки в розділ «Відомості про роботу» у гра-

фу 3 спочатку вноситься запис про загальний стаж його роботи до влаштування на це підприємство, що підтверджується документами.

Загальний стаж роботи записується сумарно, тобто зазначається загальна кількість років, місяців, днів роботи без уточнення, на якому підприємстві, в які періоди часу та на яких посадах працював у минулому власник трудової книжки.

Після цього у графі 2 записується дата звільнення, а в графі 3 – причина звільнення, якщо у поданому працівником документі є такі дані.

За відсутності документів про стаж і неможливості їх одержати внаслідок ліквідації підприємства або відсутності архівних даних з інших причин, трудовий стаж установлюється на підставі показань не менш як двох свідків, які знають заявника за спільною з ним роботою на одному підприємстві, в установі, організації або в одній системі і мають документи про свою роботу за час, відповідно до якого вони підтверджують роботу заявника.

ЗА УТОЧНЕННЯМИ – ДО АРХІВУ

У разі відсутності трудової книжки чи відповідних записів у ній трудовий стаж встановлюється на підставі інших документів, виданих за місцем роботи або архівними установами, куди слід звернутися, якщо підприємство ліквідовано.

РІЗНИЦЯ Є

Співробітник працював з оформленням трудової книжки. Керівництво пропонує перейти на трудову угоду, обіцяючи, що трудовий стаж буде зараховано. Який запис має бути при цьому зроблено до трудової книжки? Чи має у такому разі працівник право на щорічну відпустку, премії, оплату лікарняного листка та матеріальну допомогу на оздоровлення?

**Ольга Плахоніна,
м. Київ**

Трудова угода за своєю суттю є цивільно-правовим документом, тобто договором підприємця чи договором про надання послуг, і регулюється Цивільним кодексом України. За договором підприємця, відповідно до статті 837 ЦК, одна сторона (підприємець) зобов'язується на свій ризик виконати певну роботу за завданням другої сторони (замовника), а замовник зобов'язується прийняти й оплатити виконану роботу. Таким чином, укладення, виконання та припинення (розірвання) трудової угоди регулюється цивільно-правовим законодавством, на відміну від звичайного трудового

ЗА ТРУДОВИМ ДОГОВОРОМ ЧИ УГОДОЮ?

договору, який регулюється законодавством про працю.

Особа, яка виконує роботу за трудовим договором, набуває статусу «працівника» і на неї поширюються гарантії, пільги та компенсації, визначені законодавством про працю. За трудовою угодою (договором підприємця) особа набуває статусу «підприємця» або «виконавця» з пра-

вами, визначеними цивільним законодавством та договором. Отже, той, хто працює за трудовою угодою, не має права на щорічну та додаткову відпустку, виплату премій, допомоги на оздоровлення. Також він не одержуватиме лікарняні, якщо, звісно, сам добровільно не буде сплачувати страхові внески до фондів соціального страхування.

Запис про виконання роботи за трудовою угодою (договором підприємця) до трудової книжки не вноситься, а період виконання роботи зараховується до стажу роботи, що дає право на трудову пенсію лише за умови сплати підприємством страхових внесків (стаття 56 Закону України «Про пенсійне забезпечення» від 5.11.1991 № 1788-XII).

ЮРИДИЧНИЙ ФАКТ

На підставі якого пункту Кодексу законів про працю України припиняється дія трудового договору у разі смерті працівника? Який запис слід зробити у трудовій книжці?

**Лариса Юценко,
м. Одеса**

ПРАВИЛЬНИЙ ЗАПИС

Законними підставами для припинення трудового договору вважаються обставини, які визначені законодавчими актами, зокрема Кодексом законів про працю України. Їх можна класифікувати залежно від характеру юридичного факту (дія чи подія), який став підставою для його припинення. До юридичних фактів (подій) належать смерть працівника та завершення терміну самого договору.

Щоправда, припинення трудового договору у зв'язку зі смертю працівника в КЗпП не передбачене. Очевидно, що це є самостійною підставою з відповідними правовими наслідками. У разі припинення трудового договору у зв'язку зі смертю працівника власник зобов'язаний видати наказ про виключення померлого з облікового складу підприємства. У трудовій книжці у графі 3 розділу «Відомості про ро-

боту» робиться запис: «Роботу припинено у зв'язку зі смертю», далі – заповнюється графа 4 – вказуються дата і номер наказу (розпорядження). Запис заповнюється у встановленому порядку. Трудова книжка видається на руки найближчим родичам померлого працівника під розписку або надсилається поштою на їхню вимогу.

СТОРІНКУ ПІДГОТУВАЛА
ТЕТЯНА РУБАН

«НАША РОБОТА – НАШЕ ЖИТТЯ!»

Володимир Слота, газета «Шахтар України», Профспілка працівників вугільної промисловості України (1-ше місце, премія – 2000 грн)

Як «ПВ» уже повідомляли у минулому номері, підбито підсумки фотоконкурсу, який проводила Федерація профспілок України з січня по вересень 2010 року. Метою конкурсу, нагадаємо, було висвітлення професійної діяльності працівників різних спеціальностей, вікових категорій, пропагування безпечних і здорових умов праці, діяльності профспілок, спрямованої на захист конституційних прав та свобод співчан.

Загалом на адресу ФПУ надійшло понад 5 тисяч робіт, із яких 294 фотографії вийшли до фінальної стадії відбору. 19 листопада конкурсна комісія остаточно визначила переможців фотоконкурсу, які будуть відзначені Подяками Голови ФПУ та грошовими винагородами.

ВЛ. ІНФ.

Елеонора Силверстова, Профспілка металургів і гірників України (2-ге місце, 2-га премія – 1000 грн)

Максим Чуб, підприємство НМЦ Федерації профспілкових організацій Чернігівської області (2-ге місце, 1-ша премія – 1000 грн)

Олександр Зорик, газета «Северодонецький хімік», «Северодонецьке об'єднання «Азот». (3-тє місце, 1-ша премія – 500 грн)

ВІТАЄМО ПЕРЕМОЖЦІВ!

Іван Буланкін, Херсонська обласна клінічна лікарня (3-тє місце, 2-га і 3-тя премії – по 500 грн)

ЛАСКАВО ПРОСИМО НА НОВОРІЧНІ СВЯТА!

Кожного року напередодні новорічних свят та різдвяних канікул у нас виникає питання, де і як провести цей час. Напевно, і цей рік – не виняток. І хоч снігу за вікном небагато, свято ніхто не скасовував!

Закрите акціонерне товариство лікувально-оздоровчих закладів профспілок України «Укрпрофоздоровниця» ласкаво запрошує вас та ваші родини завітати на новорічні та різдвяні свята до санаторіїв Товариства.

Якщо вам до влодоби сонце взимку – вирушайте до Криму. Цей мальовничий край самою природою створений для відпочинку, оздоровлення та подорожей. Вранці ви можете кататися на лижах і санчатах на плато Ай-Петрі, а після обіду милуватися зеленими парками на березі моря, вдихати свіже морське повітря та слухати шум прибою.

А якщо ви вважаєте, що «зимою потрібно їхати в зиму» – запрошуємо вас у Карпати! Неповторна краса сніжного гірського пейзажу, м'який клімат, цілючі джерела, захоплююче катання на лижах – все це робить відпочинок незабутнім. Природа карпатських гір лікує, наповнює силою та бадьорістю.

Якщо ж ви любляєте рівнини більше, ніж гори, запрошуємо завітати до санаторіїв у центральній час-

пам'ятки, насолодитись колоритом та гостинністю обраного вами краю.

Санаторії ЗАТ «Укрпрофоздоровниця» мають великий досвід у проведенні конференцій, семінарів, святкових подій та корпоративних свят. Оснащені сучасною апаратурою конференц- та кінозали, наявність номерів різного рівня комфорту, новорічне меню, СПА-процедури, яскраві танцювальні майданчики допоможуть вашому колективу чудово зустріти Новий рік у санаторіях товариства, набратися здоров'я, відновити сили, наповнитися позитивними думками, емоціями, мріями і повернутися додому з новими друзями та приємними спогадами.

тині нашої країни. Вони розташувалися в екологічно чистих куточках серед лісів, гаїв, долин, біля рік та озер.

Новорічні свята, які традиційно починаються 19 грудня, у день святого Миколая, і закінчуються 19 січня, на Водохреща, у санаторіях ЗАТ «Укрпрофоздоровниця» – це чудова пора відпочинку в поєднанні з оздоровленням. Кваліфіковані спеціалісти, сучасна медична техніка, методи діагностики та лікування, які ґрун-

туються на останніх досягненнях медичної науки, тісна співпраця лікарів санаторно-курортних закладів з ученими профільних науково-дослідних інститутів та медичних вишів, а також унікальні природні ресурси нашої країни створюють усі умови для успішного лікування хвороб серцево-судинної і нервової систем, органів дихання, шлунково-кишкового тракту, сечостатевої системи, шкіри, органів зору, органів опори та руху, цукрового ді-

абету, дитячого церебрального паралічу (ДЦП).

Домашній затишок і тепло панують у корпусах та кімнатах. У них є всі необхідні побутові прилади, а гостинність обслуговуючого персоналу приємно вразить відпочиваючих. До ваших послуг – дво- й одномісні номери зі зручностями, однокімнатні та двокімнатні номери класу люкс.

Шеф-кухарі наших санаторіїв потішать вас смачним та вишуканим святковим меню. Спеціальні фірмові страви та кращі витво-

ри національної кухні різних країн прикрасять новорічний та різдвяний стіл.

Вам запропонують насичене та різноманітне дозвілля. Аніматори разом із Дідом Морозом та Снігуронькою підготували веселі новорічні програми для дітей та дорослих, цікаві призи та багато приємних сюрпризів. Екскурсійні програми запросять вас відвідати чудові ландшафтні парки та заповідники, повернутися в минуле і згадати історичні події нашої країни, відвідати архітектурні

Санаторій «Карпати»

Докладну інформацію про санаторно-курортні заклади ЗАТ «Укрпрофоздоровниця» ви зможете отримати на сайті www.ukrzdraz.info

Лицензія АВ № 392962 Міністерства культури і туризму України.

Приймати або забронювати путівку ви зможете, звернувшись безпосередньо в санаторії або до головного офісу ЗАТ «Укрпрофоздоровниця» в місті Києві за адресою: 01019, м. Київ, вул. Шота Руставелі, 39-41, а також за телефонами: відділ продажів: +38 (044) 289-42-02; 289-54-52; факс: 289-43-02; відділ маркетингу: 284-31-37; 289-60-02.

Курорт «Миргород»

НЕПІДВЛАДНЕ ЧАСУ

НА ЩАСТЯ, НА ДОЛЮ

Обидва сини в сім'ї Іларіона Майбороди народилися 1 грудня. Тільки з різницею у п'ять років. Старший, згодом відомий оперний композитор, Георгій – 1913-го, молодший, непосидючий та задержуваний, Платон – 1918 року. Їхня мала батьківщина – хутір Пелехівщина на Полтавщині. Прадід братів, чумац Федір Майборода, та запорозький козак дід Іван прославилися як чудові виконавці народних пісень. Надзвичайно обдаровані музично були й батьки Георгія та Платона.

Платон Майборода написав чимало творів великої форми – кантати, ораторії, увертюри, музику до численних кінофільмів. Це – золотий фонд нашого музичного мистецтва. Але саме його пісні (понад сто!) справедливо названо музичним генофондом українців. Передусім це – «Пісня про рушник», створена у співавторстві з поетом Андрієм Малишком. Над нею ні часи, ні простори не владні, нею вітаються й прощаються, її знають у всьому світі. Борис Олійник каже про неї: «Гербова пісня України». У 1958 році почалися зйомки фільму «Літа молодії». Режисер Олексій Мішурін звернувся до Платона Майбороди, який писав музику до стрічки: «Платошо, а якіби вкласти в уста героя пісню про рушник, що мати йому дала в дорогу?» Поки Платон Іларіонович дійшов додому, мелодія вже майже

склалася, навіть два перші поетичні рядки: «Рідна мати моя, ти ночей не доспала, в тихім шелесті трав ти мене сповила». Негайно зателефонував Малишку до санаторію, де той відпочивав: «Андрію, терміново потрібна пісня!» І продиктував так звану «рибу», тобто метроритм. Отак «по телефону» за кілька годин і народилася безсмертна «Пісня про рушник». Кому дати її заспівати? – замислились автори. І майже одразу зішлись на кандидатурі теж незабутнього Олександра Таранця. Коли в Українському фонді культури урочисто відзначали 50-річчя цього твору, лунало багато прекрасних, улюблених народом авторських пісень. «Але тільки одну, – писали «Сільські вісті», – лише одну-однісіньку-єдину співала разом із виконавцем геть уся зала. Стоячи. Плачучи. Думаючи. Згадуючи. Зайве казати, яку...»

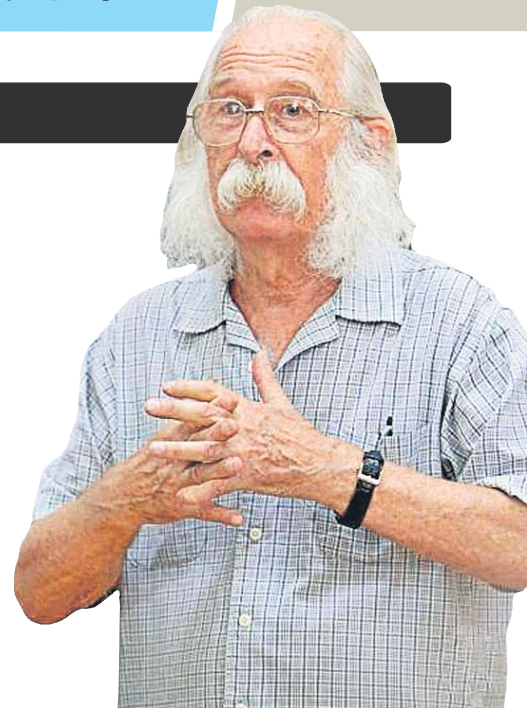

ХТО Є ХТО

Дружина композитора Тетяна Винниченко-Майборода згадає кумедний епізод знайомства видатних співавторів. Платонові Іларіоновичу прислали вірш, замовили пісню про колгоспне село. Малишка він тоді особисто ще не знав. Одного разу побачилися біля оперного театру, познайомилися, і композитор сказав: «Андрію Самійловичу, я одержав вашого вірша, але він не повністю мене влаштовує: хочу написати вальс, а приспіву немає. Треба б додати». – «Нічого я вам не переробляю! – розсердився Малишко. – Ото дав – і працюйте!» – «Але ж і Чайковський Пушкіна переробляв...» – «Та ви ж не Чайковський!» – «А ви – не Пушкін!» На тому й розійшлися. Проте наступного дня шофер Андрія Малишка привіз композиторові приспів. Відтоді вони більше не сперечалися. Майборода відчував слово в пісні так само, як Малишко – мелодію у слові. І це взаєморозуміння тривало все життя.

«ПРОСТО» ГЕНІЙ

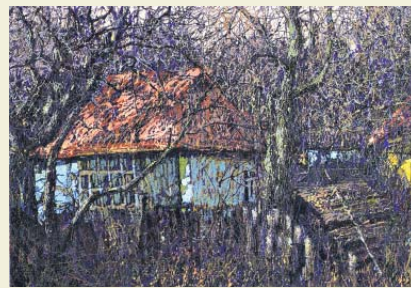
У кийвській галереї «Мистецька збірка» експонувалися картини Івана Марчука – художника, шанованого в усьому світі, визнаного класика ще з часів радянського мистецького андеграунду. Картини Марчука є в музеях та приватних колекціях на всіх континентах (окрім Антарктиди), а доробок митця – майже 4000 творів і понад 80 персональних виставок. Три роки тому його включено до рейтингу «Сто геніїв сучасності». В принципі, він про- тисто цього й не заперечує.

ІВАН МАРЧУК: «МАЛЮВАТИ ЯК УСІ – ЦЕ НЕ МОЄ»

Мистецтвознавці кажуть: Марчук «вишиває фарбами». Річ у тім, що майстер винайшов власну унікальну техніку, яку дуже влучно назвав «пльонтанізмом» (від «плетіти»). Зрештою, вона ґрунтується на старовинній і широковідомій техніці темпер, проте Марчук вигадав такий спосіб нанесення на полотно найтонших цвічок кольору, що створюється враження серпанку, мережива, світіння і... тасмичності. Мимоволі спадає на думку, що автор ненав'язливо, але відчутно примушує глядача романтизувати те, що є дорогим та значущим для нього самого: сільські вулички; маленькі похилі хатки – за- недбані, покинуті; «нетипові» старенькі парканчики, кущка гіляччя в кутку крихітної, забутої садиби. Якимось незбагненим чином, оминаючи твій інтелект, мистецтво Марчука впливає безпосередньо на джерело твоїх почуттів, ширих емоцій, немов би злегка торкається нервових сплетінь. І прозріваш: це «просто» батьківщина, до болю рідна земля, ріднішого за яку не знайдеш нічого в світі.

Іван Марчук – сільський хлопець із Тернопільщини. Згодом пройшов- проїхав пишними світами, маючи власну одіссею –

А кругом весна буяє. 2004

Народились, вирости, пішли. 2007

Зійшло сонце над Дніпром. 2004

Репродукції з альбому «Іван Марчук. Дорога додому. Живовіссь». – К. Софія, 2010

Я вважаю, що має значення культура, що головне – композиція, зміст, форма та гармонія. В будь-яких моїх сюжетах усе базується саме на цих принципах, я все ж таки дотримуюсь естетики. Бо є антиестетичне мистецтво. Я мушу вив'язати, вгледити один колір в інший, одну деталь в іншу – це і є «пльонтанізм».

мешкав у Америці, Австралії, Канаді... І повернувся додому. «Я ділю своє життя на три періоди: життя в неволі, в еміграції та в Україні», – каже митець. А власну творчість він поділяє на десять періодів, кожен із яких має назву. Нині художник саме й створює «десятого Марчука» – «Погляд у безмежність». Із назви зрозуміло, що це – задум мудрої, своєї людини, котра набула можливість з'єднати минуле та прийдешнє, зазирнути за межу поясненого...

СТОРІНКУ ПІДГОТУВАЛА
ТЕТЯНА МОРГУН

ЛЕГКА АТЛЕТИКА

Равіль Сафіуллін упевнений, що столиця Донбасу гідно проведе змагання

МАЙБУТНІ ЧЕМПІОНИ ЗУСТРІНУТЬСЯ В ДОНЕЦЬКУ

На засіданні Ради Міжнародної асоціації легкоатлетичних федерацій (IAAF) було прийнято рішення провести юнацький чемпіонат світу з легкої атлетики 2013 року в Україні – у Донецьку. Попервах заявки на проведення цих змагань подавали також США, Словенія і Багамі, але, зрештою, ці країни зняли свої кандидатури.

Утім, це зовсім не означає, що столиця Донбасу автоматично здобуде право на проведення юнацького чемпіонату світу, оскільки місто-кандидат має відповідати низці критеріїв, які висуває IAAF. Зокрема, йдеться про стандарт стадіону, якість покриття, наявність розгалуженої готельної і транспортної інфраструктур. Коментуючи рішення Ради IAAF, міністр України в справах Равіль Сафіуллін та спорту Равіль Сафіуллін на прес-конференції, яка відбулася минулого тижня в очолюваному ним відомстві, наголосив, що у столиці Донбасу є всі передумови гідно прийняти цей потужний спортивний захід. Зокрема, за словами очільника Міністерства, в Донецьку в останні роки були проведені матчі тенісного Кубка Девіса, успішно відбувся фінальний турнір континентальної першості з футболу серед юнаків, чемпіонат світу з пожежно-рятувального спорту і першість Європи з легкої атлетики серед поліцейських. У 2011 році Донецьк прийматиме чемпіонат світу з хокею серед юнаків до 18 років (U-18), а 2012 року в місті відбуватимуться матчі фінальної частини чемпіонату Європи з футболу.

СТОРІНКУ ПІДГОТУВАВ ВОЛОДИМИР ПОЛЕТАЄВ

203

країни

(за попередніми даними) делегують своїх спортсменів на чемпіонат світу з легкої атлетики.

За наступні два з половиною роки, що залишилися до старту легкоатлетичної юнацької світової першості, зробити треба буде не так уже й багато. «Змагання відбуватимуться на території регіонального спортивного комплексу «Олімпійський», який практично не потребує реконструкції. А закінчення будівництва розминального поля для метань та реконструкцію тренувального стадіону «Кіровоць» заплановано закінчити орієнтовно на початку 2012 року», – цитує очільника міністерства офіційний сайт відомства.

Президент Федерації легкої атлетики України Валерій Борзов, який також узяв участь у прес-конференції, повідомив, що вже сьогодні відбувається плідна підготовка молодих спортсменів, вік яких до початку змагань сягає якраз 16-18 років. Також варто нагадати, що на перших юнацьких Олімпійських іграх у Сінгапурі в серпні 2010 року українські легкоатлети вибороли 7 нагород, серед яких 2 «золота», тож за кількістю нагород Україна стала найкращою серед легкоатлетичних команд. Чом би не повторити такий результат і в рідних стінах?

МАСОВА ФІЗКУЛЬТУРА

Освітняни Виноградівщини на параді відкриття галузевої спартакіади

ОСВІТЯНИ ВИНОГРАДІВЩИНИ – ЛІДЕРИ НА ЗАКАРПАТТІ

Уже майже 20 років відбуваються спортивні змагання між освітянськими колективами Закарпаття. Освітняни області віддають перевагу змаганням з міні-футболу, волейболу, настільного тенісу, гірськолижного спорту. А оскільки поїздки на змагання, організація суддівства, нагороди для переможців – не такі вже й дрібниці, без них повноцінні змагання неможливі, то організаторську роль узяла на себе галузева профспілка. На рівні області підтримку масовому спортивному руху освітян зініціював голова обкому профспілки працівників освіти і науки Василь Балаж.

Високі показники у спорті вчителів Виноградівщини (причому не тільки фізкультури, а й викладачів інших дисциплін), зумовлені тим, що спортивно-оздоровчу роботу підтримує голова Виноградівського райкому профспілки працівників освіти і науки Володимир Касинець. Як результат, у 2006 році збірна команда освітян району зайняла перше місце у галузевій спартакіаді, і відтоді нез-

мінно утримує провідні позиції в області.

У цьогорічній VIII обласній спартакіаді закладів і установ освіти (її організаторами стали управління освіти і науки Закарпатської обласної державної адміністрації та галузевий обком профспілки за підтримки обласної ради ФСТ «Україна») спортсмени Виноградівщини знову підтвердили свій високий клас.

Добрий почин для команди Виноградівського району зробив Володимир Кобаль,

який зайняв перше місце у змаганнях із шахів (у жінок Ольга Захарєв мала четвертий результат), «Срібло» здобула команда з шахов. А в кросі другий результат показала Катерина Сичова. Добре виступили виноградівці й у інших видах спорту.

У підсумку збірна команда працівників освіти Виноградівського району (начальник відділу освіти і науки Виноградівської РДА Василь Белень, голова райкому профспілки Володимир Касинець) у загаль-

нокомандному заліку галузевої спартакіади посіла перше місце, випередивши інших призерів – спортсменів Мукачівського і Хустського районів. На розширеному засіданні президії обкому профспілки освітян Володимир Касинець одержав красень-кубок від голови обкому профспілки Василя Балажа.

СЕРГІЙ БАРАНЧИКОВ,
ЗАКАРПАТТЯ
ФОТО АВТОРА

ФУТБОЛ

У ПІВФІНАЛІ – СТОЛИЧНЕ ДЕРБІ

25 жовтня відбулося жеребкування півфіналів розіграшу Кубка України. До цієї стадії змагань пробилася донецький «Шахтар», дніпропетровський «Дніпро» та два столичні клуби – «Арсенал» і «Динамо». Нагадаємо, що в ¼ фіналу «Шахтар» із мінімальним рахунком обіграв запорізький

«Металург» (1:0), «Динамо» не без проблем здолало єдиного представника першої ліги алчевський «Сталь» – 3:2, «Дніпро» лише у серії одинадцятиметрових вирвав перемогу в луганській «Зорі» (1:1, за пенальті – 5:4), а столичні «каноніри» на виїзді двічі ловили «Карпати» на контратаках – 2:0.

З легкої руки почесного гостя церемонії – відомого у минулому гравця, тренера Сергія Пучкова – за результатами жеребкування були складені такі пари: «Шахтар» – «Дніпро», «Динамо» – «Арсенал». З одного боку, уболівальники (принаймні обох вітчизняних грандів) мають усі під-

стави сподіватися на чергову зустріч у фіналі непримиренних суперників останнього десятиріччя. З іншого боку, наврайд чи представники «Дніпра» та «Арсенала» з цим легко погодяться. Півфінали Кубка України відбудуться 11 травня 2011 року, фінал заплановано провести 29 травня.

